

4. 10. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Veřejné právo pod mikroskopem : Zpravodajské služby - tiká čas pro reformu?

Již několik týdnů otřásá českým veřejným prostorem causa Mlejnek. Řeší se hlavně jeho podivné kontakty s nesvéprávným lobbistou Redlem a propojení s obří korupční kauzou Dozimetr.

In medias res - uvědomují si politici, jak moc zmíněná kauza diskredituje české civilní zpravodajské služby? Úřad pro zahraniční styky a informace (UZSI) je to speciální útvar - přijde Vám normální řešit do detailů jeho personální problémy v televizi, novinách a na sociálních sítích?

Nicméně nechci zde ovšem jako právní pedagog řešit *pěnu dní*, ale musím se stručně zamyslet nad jedním systémovějším problémem z oblasti zpravodajských služeb.

Připomeňme že, v současné době má Česká republika tři zpravodajské služby, kterými jsou: Bezpečnostní informační služba (civilní kontrarozvědka, BIS), Úřad pro zahraniční styky a informace (civilní výzvědná služba) a Vojenské zpravodajství (vojenská zpravodajská služba zahrnující jak rozvědnou, tak i proti-výzvědnou součást, VZ).

Za důležitý legislativní deficit nutno pokládat, že jak Vojenské zpravodajství, tak BIS, mají své vlastní speciální zákony, (tedy zákon o vojenském zpravodajství, a zákon o Bezpečnostní a informační službě), a Mlejnkova civilní rozvědka ÚZSI se musí spokojit s pár paragrafy v generálním zákonu o Zpravodajských službách[1].

Zatímco tedy VZ a BIS mají relativně podrobnou právní úpravu, ve které jsou poměrně precizně stanoveny jejich práva a povinnosti, právní úprava české civilní rozvědky je nadále nedostatečná.

Laskavý čtenář si teď pravděpodobně poví, tak chybí nějaký právní předpis, to je toho. Plyn a elektřina kvůli tomu levnější nebude. Avšak zmíněná legislativní nedůslednost se propisuje do nelogického institucionálním pojetí ÚZSI.

Dávejme, prosím, nyní pozor. Česká vnější (zahraniční) (!) civilní rozvědka (UZSI) je dnes absolutně nelogicky podřízená resortu pro vnitřní záležitosti státu tedy Ministerstvu vnitra. A naopak BIS, která operuje (kontrarozvědně) z povahy své činnosti zejména ve vnitru naší republiky, Rakušanovu MVČR podřízena není. Dává Vám to smysl?

Samozřejmě tato pofiderní disharmonie je důsledkem dějinných kompetenčních peripetií, kterými civilní rozvědné služby v ČR prošly, nicméně skoro třicet let po vzniku našeho demokratického státu by si věc zasloužila řádného a systémového vyřešení.

Jak to vylepšit?

ÚZSI, ať s šéfem Mlejnkem či bez něj, si konečně zaslouží vlastní zákon, a hlavně by se stejně jako BIS, měla stát samostatnou relativně nezávislou složkou, nikoliv „vazalem“ ministerstva vnitra. Jaké trable to přináší, jsme mohli ostatně pozorovat v posledních týdnech.

A když už by ÚZSI jako zahraniční rozvědka měla být někomu funkčně podřízena, tak rozhodně

Ministerstvu zahraničí a nikoliv Ministerstvu vnitra ČR. „Fialová vláda“, už by se v tom mělo začít něco koncepčně dělat.

Na úplný závěr si dovoluji vyslovit odborný dotaz, zda by v budoucnu neměla být zahájena seriózní debata o tom, jestli by obě civilní služby (rozvědka ÚZSI i kontrarozvědka BIS), neměly být z důvodu hospodárnosti sloučeny, stejně jako vojenské tajné služby, do jednoho subjektu. Určitě by se tím ušetřilo, což by při dnešním děsivém stavu veřejných financí stálo jistě za vážnou úvahu.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
VŠ pedagog, člen rozkladové komise ÚOOÚ

[1] Mám zde na mysli - zákon č. [153/1994](#) Sb., o zpravodajských službách

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)